

Belső kontrollok és integritás az önkormányzatoknál

XXI. Országos Könyvvizsgálói Konferencia
Balatonalmádi, 2013. szeptember 19-20.

Előadó: Dr. Benedek Mária felügyeleti vezető

TÉMAVÁZLAT

-
- Az ÁSZ középtávú intézményi stratégiája – az államháztartási kontrollok alapvető célja
 - Társadalmi érdek
 - Nemzetközi kitekintés (INTOSAI, ISSAI keretrendszer, INTOSAI GOV-ok)
 - Gördülő tervezés
 - Az ellenőrzés alá vont települések
 - A belső kontrollrendszer
 - Integritás (az integritás meghatározása, az integritás viszonya a belső kontrollokhoz, eredmények)
 - A pénzügyi folyamatokban kulcsszerepet betöltő belső kontrollok működése
 - A belső ellenőrzés értékelése
 - Webes adatbekérés
 - A belső kontrollok – kulcskontrollok – működésének értékelése (megfelelőségi tesztek)
 - Ellenőrzési tapasztalatok (jellemző szabályozási hiányosságok és hibák, összesítő eredmények, kockázati besorolás)
 - Az ellenőrzések hasznosulása – hozzáadott érték

Az Állami Számvevőszék középtávú intézményi stratégiája

Küldetése: Szilárd szakmai alapon álló, értékteremtő ellenőrzéseivel előmozdítja a közpénzügyek átláthatóságát, rendezettségét, és járuljon hozzá a „jó kormányzáshoz”

Alapérték: az ÁSZ segíti az integritás alapú, átlátható és elszámoltatható közpénzfelhasználás megteremtését.

Stratégiai célok, feladatok: Az ÁSZ szerepet vállal a korrupció és csalás elleni küzdelemben.

Közreműködik a korrupciós kockázatok és a korrupció elleni fellépés hatékony és eredményes eszközeinek beazonosításában, alkalmazásában, továbbá használatuk elterjesztésében, az integritás alapú közigazgatási kultúra kialakításában.

Az államháztartási kontrollok alapvető célja

Olyan ellenőrzési rendszerek működtetése, amelyek biztosítják az államháztartás pénzeszközeivel és a nemzeti vagyonnal történő szabályszerű, gazdaságos, átlátható, hatékony és eredményes gazdálkodást.

Társadalmi érdek

- **A rend értéket teremt**, ezért ellenőrzés alá kell vonni a korábban ellenőrizetlen területeket.
- Integritás erősítése → prevenció, azaz a korrupciós kockázatok tudatosítása, a kockázatok mérséklésére alkalmas integritási kontrollok kiépítése és működtetése.
- Az önkormányzatok belső kontrollrendszerének kialakítása, valamint egyes kontrolltevékenységek és a belső ellenőrzés működtetése nélkül nem valósítható meg a közpénzek, a közvagyon
 - ✓ szabályos
 - ✓ szabályozott,
 - ✓ gazdaságos,
 - ✓ hatékony
 - ✓ és eredményes felhasználása.

Nemzetközi kitekintés I. – INTOSAI

Experientia mutua omnibus prodest.

(A kölcsönös tapasztalat mindenki számára előnyös.)

INTOSAI (International Organization of Supreme Audit Institutions) = a legfőbb ellenőrző intézmények nemzetközi szervezete (www.intosai.org)

Az INTOSAI szervezeti felépítése:

- **Kongresszus:** legfőbb döntéshozó szerv, háromévente ülésezik.
- **Kormányzótanács:** a folyamatosság biztosítása érdekében a kongresszusok közötti időszakban – jellemzően évente – ülésezik.
- **Főtitkárság:** adminisztratív feladatokat lát el.
- **Regionális szervezetek:** összesen hét (AFROSAI, ARABOSAI, ASOSAI, CAROSAI, EUROSAI, OLACEFS és PASAI).
- **Bizottságok és munkacsoportok:** a szakmai munka jelentős része az INTOSAI bizottságaiban és munkacsoportjaiban folyik. (Az ÁSZ többek között aktívan részt vesz a Szakmai Standardok Bizottságon belül a Belső Kontroll Standardok Albizottságban, amely bizottságként 1984-ben jött létre, és 2005-től albizottságként működik. Két kongresszus között munkaterv szerint dolgozik. A jelenlegi munkaterv szerinti feladatai: belső kontroll indikátorok kidolgozása, a kockázatkezelés és a belső kontrollok integrálása, belső kontroll elvek beépítése az ellenőrzésekbe.)

Nemzetközi kitekintés II. – ISSAI keretrendszer

ISSAI (International Standards of Supreme Audit Institutions) = legfőbb ellenőrző intézmények nemzetközi standardjai, amelyek a legfőbb ellenőrző intézmények feladatait érintő dokumentumok összefoglaló neve (www.issai.org)

Az INTOSAI dokumentumok négy szintje:

1. szint: Alapvető elvek
2. szint: A legfőbb ellenőrző intézmények működésének előfeltételei
3. szint: Ellenőrzési alapelvek
4. szint: Ellenőrzési útmutatók (általános és speciális útmutatók)

INTOSAI GOV – Az INTOSAI „jó kormányzás” (Good Governance) iránymutatása

Magában foglalja azokat az INTOSAI kongresszusai által jóváhagyott dokumentumokat, amelyek a belső kontrollal, a számviteli standardokkal és egyéb, az igazgatási felelősségi körbe tartozó kérdésekkel kapcsolatos, iránymutatásokat tartalmazzák.

Nemzetközi kitekintés III. – INTOSAI GOV-ok

INTOSAI GOV 9100 Irányelvek a belső kontroll standardokhoz a közsférában

Széles keretet ad, amelyen belül a szervezetek maguk alakíthatják ki a részletes kontrollokat (irányelvek). → Az ÁSZ irányadónak tekinti.

- I. fejezet: belső kontroll fogalma, hatókörének körvonalai, hatásosságának korlátjai.
 - II. fejezet: bemutatja és részletezi a belső kontroll öt fő elemét.
 - III. fejezet: a szerepekkel, feladat- és felelősségi körökkel foglalkozik.
- Konkrét példák (függelék) és glosszárrium (fogalommagyarázat).

ÁSZ honlapján: <http://www.asz.hu/ellenorzes-szakmai-szabalyok/nemzetkozi-kovetelmenyek>

INTOSAI GOV 9110 Iránymutatás a belső kontrollok hatékonyságáról szóló jelentéskészítéshez: a legfőbb ellenőrző intézmények tapasztalatai a belső kontrollok kialakításában és értékelésével kapcsolatban

INTOSAI GOV 9120 Belső kontroll: A kormányzati elszámoltathatóság alapjainak megteremtése

INTOSAI GOV 9130 További információk az intézményi kockázatkezelésről

INTOSAI GOV 9140 A belső ellenőrzés függetlensége az állami szektorban

INTOSAI GOV 9150 Koordináció és együttműködés a legfőbb ellenőrző intézmények és a belső ellenőrök között a kormányzati szektorban

Gördülő tervezés

Az ÁSZ a kockázatelemzéssel kiválasztott 38 önkormányzatnál a **2012-es ellenőrzési program** szerint **ütemezetten** végezte a **belső kontrollrendszer kialakításának és egyes kontrollok működtetésének**, valamint a **belső ellenőrzés** működésének ellenőrzését:

- I. ütem: négy önkormányzat (2012. július 19-től)
- II. ütem: négy önkormányzat (2012. július 19-től)
- III. ütem: négy önkormányzat (2012. július 19-től)
- IV. ütem: négy önkormányzat (2012. október 29-től)
- V. ütem: nyolc önkormányzat (2012. december 21-től)
- VI. ütem: kilenc önkormányzat (2013. január 7-től)
- VII. ütem: öt önkormányzat (2013. március 22-től)

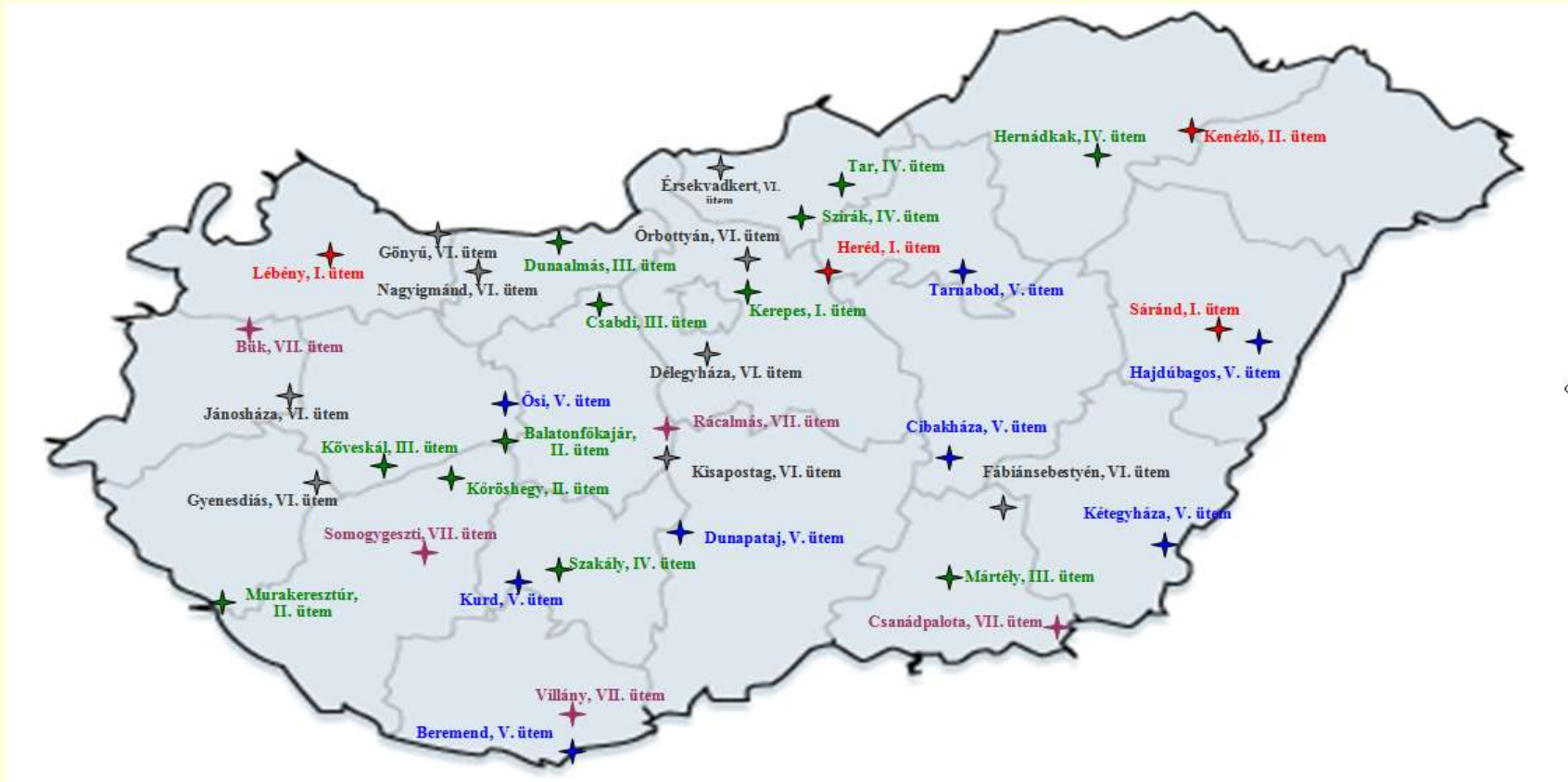

A 38 önkormányzat ellenőrzéseiről szóló valamennyi jelentés kiadmányozásra került. Az önkormányzatok **belső kontrollrendszere kialakításának számvevőszéki ellenőrzése a 2013-as ellenőrzési program alapján** folytatódik, és jelenleg **25 önkormányzatnál** van folyamatban.

Az ellenőrzések alá vont települések I.

(2012-es ellenőrzési program alapján – 38 önkormányzat)

9

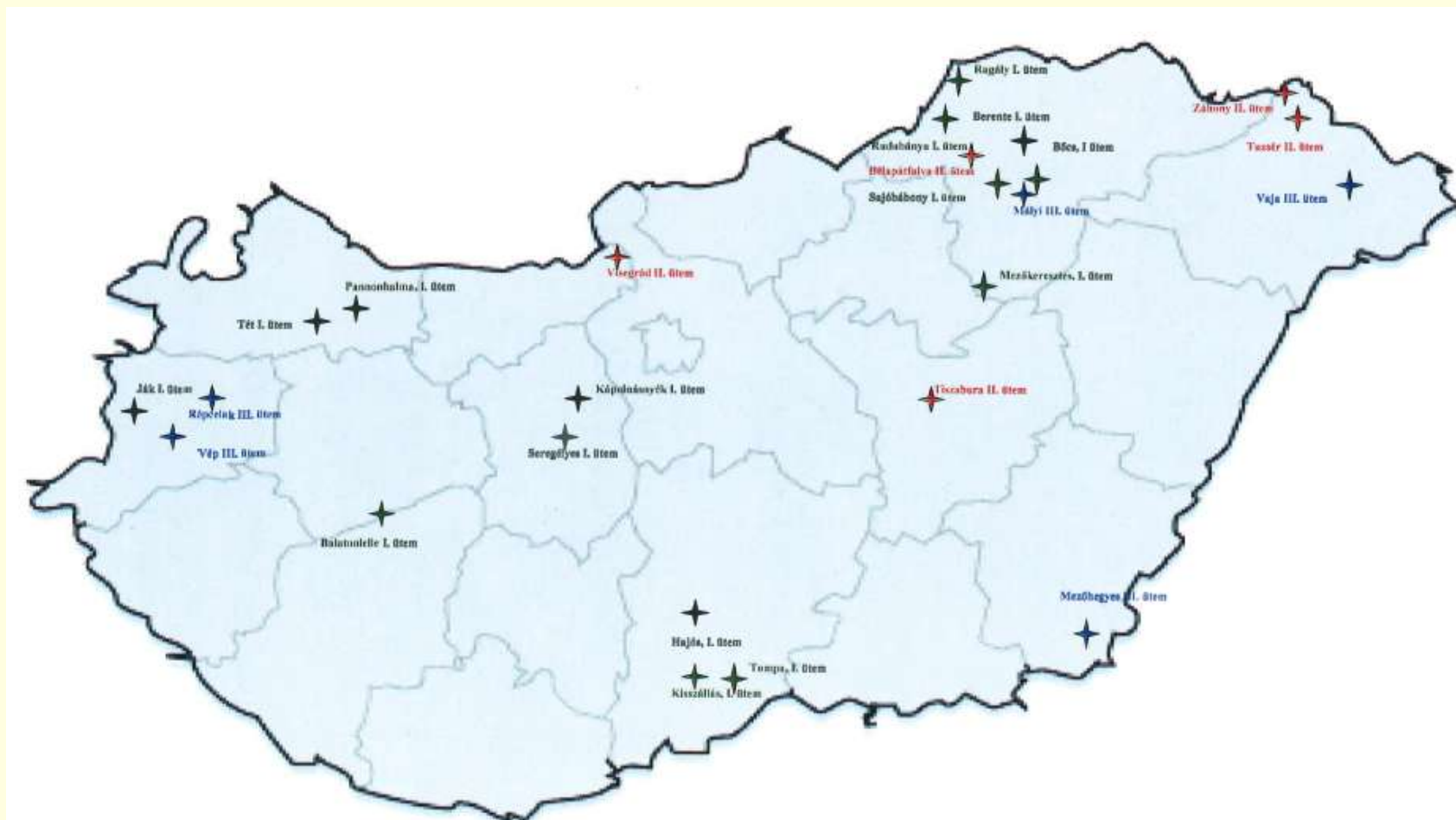
Az ellenőrzött települések típusa: **24 község, 10 nagyközség és 4 város.**

2013. július 15-ei hatállyal 3 nagyközségi önkormányzat (Jánosháza, Kerepes, Órbottyán) a köztársasági elnök 325/2013. (VII. 10.) KE határozatával városi címet kapott.

Az ellenőrzések alá vont települések II.

10

(2013-as ellenőrzési program alapján – 25 önkormányzat)

Az ellenőrzött települések típusa: **8 község, 2 nagyközség és 15 város.**

A belső kontrollrendszer

Cél: Átláthatóság, rendezettség, integritás

Mit, hogyan ?

Kontroll folyamatok:

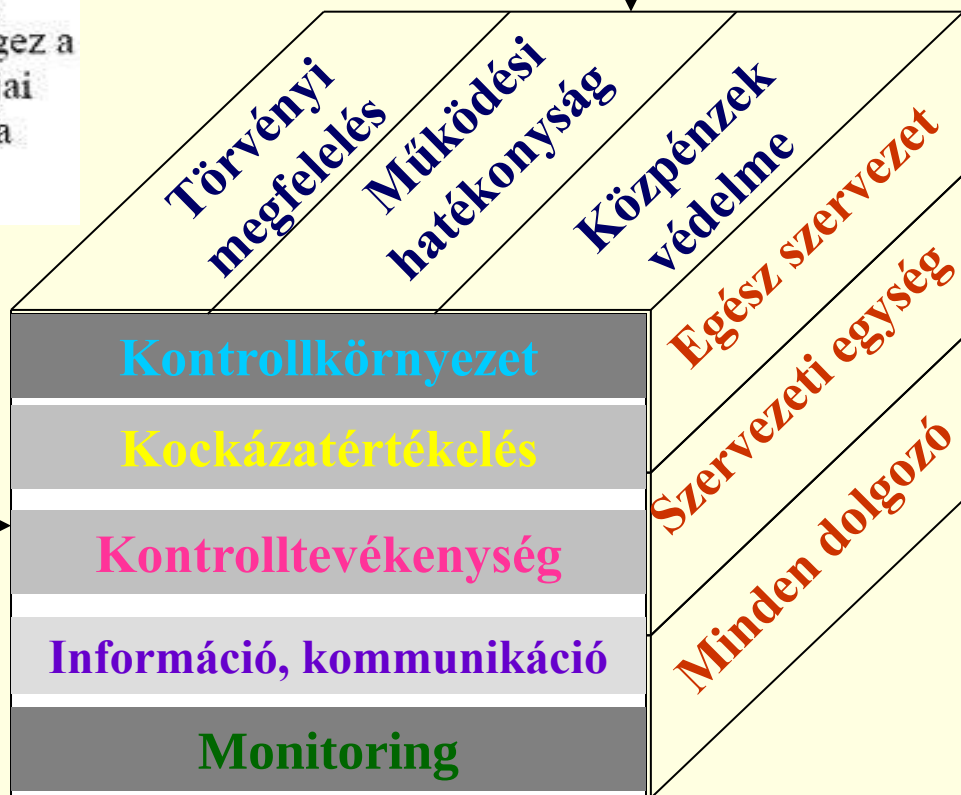
mit és hogyan végez a szervezet a céljai megvalósulása érdekében

MIÉRT ?

A szervezeti célok megvalósulása érdekében

KI ?

A szervezet egésze:
aki felelős a rendszer működéséért, működtetéséért

Integritás I. – Az integritás meghatározása

Integritás

Integritás megsértése

Cselekvési egyetértés: a közpénzekkel foglalkozók napi tevékenységüket jogszabályok alapján és erkölcsi értékek, normák figyelembevételével végzik.

Korrupció, csalás, nepotizmus (közhatalmi helyzettel való visszaélés) és minden olyan szituáció, amikor a közpénzeket és a közvagyonot a magánérdek előtérbe helyezésével a közérdek sérelmére használják fel.

Integritás kontrollok: szabályzatok és egyéb szervezeti intézkedések, amelyek erősítik a szervezetnek a korrupcióval szembeni ellenálló képességét.

a) „Kemény” kontrollok: belső szabályzatok, jelentős mértékben a belső kontrollrendszer részét képező elemek.

b) „Puha” kontrollok: pl. magatartási szabályok, stratégiák.

Integritás II. – Az integritás viszonya a belső kontrollokhoz

- Az integritási felmérés tapasztalatainak beépítése a számvevőszéki ellenőrzések témaválasztásába (kockázatelemzés), módszertanába (az integritási kérdőívben szereplő fontosabb kérdések átemelése az ellenőrzési programba).
- A belső kontrollok – ezek integritás kontrollok is – ellenőrzésének előtérbe kerülése.
- A puha kontrollok hiánya a fennmaradó veszélyeztetettség növekedését jelzi, azaz az adott önkormányzatot, mint korrupciótól veszélyeztetettebb szervezetet indokolt ellenőrizni.
- A nem megfelelően szabályozott és működtetett belső kontrollok korrupciós kockázatot hordoznak.

Integritás III. – Eddigi eredmények

- Pontosabb kép rajzolódik ki a költségvetési szervek korrupciós veszélyeztetettségi területeiről.
- A költségvetési szervek egy része jobban odafigyel a korrupciós kockázatokra és erősíti kontrolljait.
- Az ÁSZ hasznos információkhoz jut az ellenőrzési témák, szervezetek kockázatalapú kiválasztásához.
- Az integritásalapú megközelítés a kormányzat korrupcióellenes intézkedéseinek az egyik pillére lett.

A pénzügyi folyamatokban kulcsszerepet betöltő kontrollok működése ellenőrzésének célterületei

A 2012-es ellenőrzési program szerint:

- az államháztartáson kívülre történő működési és felhalmozási célú pénzeszközátadások;
- az állományba nem tartozók megbízási díjai;
- külső szolgáltatók által végzett karbantartási, kisjavítási munkák kiadásai.

(Tartalék területek:

- egyéb üzemeltetési, fenntartási szolgáltatási kiadások;
- rendszeres szociális segélyek kifizetései.)

Kulcskontrollok:

**Szakmai teljesítésigazolás
Utalvány ellenjegyzés
működtetése a 2011. évben**

A 2013-as ellenőrzési program szerint:

- az államháztartáson kívülre történő működési és felhalmozási célú pénzeszközátadás tartalék terület lett;
- a kulcskontrollok pedig a következők: teljesítésigazolás, érvényesítés.

Belső ellenőrzés értékelése

A belső ellenőrzés megfelelősége:

- a jogszabályokban rögzített kritériumok betartása,
- három év tapasztalatai alapján évenként, majd együttesen értékelve.

A belső ellenőrzés eredményes akkor volt,

- ha a belső ellenőrzés megfelelősége legalább „*megfelelt*” minősítést kapott, és
- legalább kettő lényeges terület ellenőrzésére került sor a 2009-2011. években, továbbá
- intézkedtek a javaslatok hasznosításáról.

Az új, 2013-as ellenőrzési program alapján induló ellenőrzések során az ÁSZ a belső ellenőrzés szabályszerű működését értékeli.

Webes adatbekérés

(saját fejlesztésű informatikai alkalmazás)

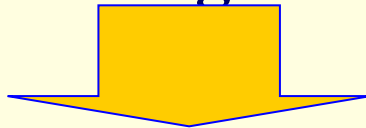
- Adatbekérés csak elektronikusan
- Számvevők felkészülése a helyszíni ellenőrzésre már ellenőrzési dokumentumok birtokában
- Lerövidül a helyszíni ellenőrzés időszaka
- Költséghatékony
- Időtakarékosság
- Támogatja az ellenőrzöttek felkészülését a helyszíni ellenőrzésre
- Kitöltés nincs kötve helyhez, időhöz
- Minimális informatikai felkészülés szükséges
- Adatbázis segíti az összesítést

- **Adatszolgáltatás** = Igen/Nem kérdőívek és szabadszavas megjegyzésrovatok kitöltését kértük az ellenőrzöttektől. A belső kontrollra vonatkozó kérdések száma meghaladta a 500-at, amely a 2013-as ellenőrzési programban közel a felére csökkent.
- **Dokumentumok** = Az adatszolgáltatás során megadott válaszok alátámasztását elektronikus dokumentumok feltöltésével, illetve dokumentum hiányában Tanúsítvány kitöltésével kértük.

A belső kontrollok - kulcskontrollok - működésének értékelése

Többlépcsős megfelelőségi teszt

A kulcsszerepet betöltő belső kontrollok, a szakmai teljesítésigazolás és az utalványellenjegyzés működésének értékelése során a kiválasztott minta ellenőrzését **csak addig végeztük**, amíg elegendő és megfelelő bizonyítékot nem szerzünk az ellenőrzött kontroll megfelelő / nem megfelelő voltáról.

MEGISMÉTELT ELJÁRÁS

Megfelelési teszt
a kőbő szolgáltatás által végzett karbantartás, kijavítási munkák károsainak vizsgálatára

A megfelelőségi teszt elvégzését az ÁSZ által egyeztetett véletlen mintavételről kijelölt minta kivételével sorrendben kell elvégezni, kivéve a kritikus hibák és a megállási pontokhoz rendeltek hibák számít. A megfelelőségi tesztnek elvégzésénél a tesztet irányítók az eloszlásban szereplő "N" száma nem haladhatja meg az ideig kijelöltben feltüntetett kritikus hibák számát!

Cél: Magas szintű ellenőrzési bizonyosság

Fontos érték:

- Költséghatékonyság,
- Objektivitás,
- Hatékonyság.

Kritikus hibák száma:				4	Hibák				0	0	0	0	Hibák				0	0	0	0
1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	11.	12.	13.								
Szakmai jelölések (szavak)													Tudomány elnevezések							
Típus szám	Feladati szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	Típus szám Kódforma	
1.	55,228	126	026681	10-790	20101025	4800														
19.	55,228	0013	21100122	Keménv. el.	20101034	21948														
20.	55,228	1200	91069784		20111129	3064														
21.	55,228	0013	21100122	Keménv. el.	20101034	7216														
22.	55,228	1456	016678		20101025	8000														
30.	55,228	1301	0084098	Fókusz	20101034	11123														
31.	55,228	1540	027393	Keménv. el.	20101025	75104														
32.	55,228	0619	025264	Keménv. el.	20101034	10323														
33.	55,228	0717	3015907	Tudósi	20101025	4255														
40.	55,228	1200	90962086		20101025	3064														
41.	55,228	0002	0210651		20101025	4810														
42.	55,228	0013	21100148	Keménv. el.	20101034	954														
47.	55,228	0013	21100148	Keménv. el.	20101034	2800														
48.	55,228	1200	91069784		20101025	3064														
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák													Kiemelt hibák							
Kiemelt hibák																				

Ellenőrzési tapasztalatok: Jellemző szabályozási hiányosságok és hibák I.

A polgármester feladatkörében:

- **Gazdasági program:** a jegyző elkészítette, de a polgármester nem vagy nem határidőben terjesztette elő, így azt a képviselő-testület nem vagy nem a törvényben meghatározott határidőben fogadta el.
- **Kötelezettségvállalás:** nem írásban vagy ellenjegyzés hiányában, illetve előtt történt.
- **Éves ellenőrzési jelentés:** nem a zárszámadási rendeletervezettel egyidejűleg lett a képviselő-testület elé terjesztve.
- **Munkaköri leírás:** a jegyző vonatkozásában a polgármester nem készítette el, vagy nem került csatolásra a kinevezési okmányhoz.

- **Munkajogi felelősség:** Az ellenőrzés során feltárt hibák és hiányosságokkal kapcsolatos személyes felelősség esetleges felvetésének kivizsgálása, az eredmény alapján a szükséges intézkedések megtétele.

Ellenőrzési tapasztalatok: Jellemző szabályozási hiányosságok és hibák II.

A jegyző feladatkörében a *belső kontrollrendszer* területén:

1. Kontrollkörnyezet:

- **nem készült el** a jogszabály által előírt szabályzat, dokumentum (gazdasági program, pénzkezelési, leltározási és leltárkészítési, értékelési szabályzat, tűzvédelmi szabályzat, legsúlyosabb esetben a hivatali SZMSZ), vagy
- a jegyző **nem rögzítette** a jogszabály által előírt szabályokat (teljesítménykövetelmények, egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés követelményei megvalósításának módja, bizonylati rend, szabálytalanságkezelés eljárásrendje);
- a meglévő szabályok (hivatali SZMSZ, számlarend, ellenőrzési nyomvonal) **hiányosak voltak**, nem tartalmazták a jogszabályban előírt kötelező tartalmi elemeket.

2. Kockázatkezelési rendszer:

Nem végzett kockázatelemzést, kockázatkezelési rendszert **nem alakított ki** (néhány esetben annak ellenére, hogy készült kockázatkezelési szabályzat).

3. Kontrolltevékenység:

- az előzetes írásbeli kötelezettségvállalást nem igénylő kifizetések rendjét belső szabályzatban nem rögzítette,
- beszámolási eljárások, a gazdálkodással kapcsolatos belső előírások, feltételek szabályozása nem történt meg,
- nem határozta meg a FEUVE-t a jogszabályban meghatározott valamennyi területre vonatkozóan,
- a gazdálkodási jogkörök gyakorlói nem kerültek kijelölésre, vagy a kijelölt személyek nem rendelkeztek a megfelelő iskolai végzettséggel.

Ellenőrzési tapasztalatok: Jellemző szabályozási hiányosságok és hibák III.

A jegyző feladatkörében a *belső kontrollrendszer* területén:

4. Információs és kommunikációs rendszer:

- **szabályozási hiányosság:** nem készített adatvédelmi és adatbiztonsági szabályzatot, nem szabályozta a közérdekű adatok megismerésére irányuló kérelmek, a kötelezően közzéteendő adatok nyilvánosságra hozatalának rendjét;
- nem gondoskodott az adatbiztonság érvényesüléséről.

5. Monitoringrendszer:

Nem alakított ki a hivatal tevékenységének, a célok megvalósításának nyomon követését biztosító rendszert, amelynek része az operatív tevékenységek keretében megvalósuló **folyamatos és eseti nyomon követés** is; vagy csak az egyik (folyamatos vagy eseti) nyomon követésre vonatkozóan alakította ki.

Ellenőrzési tapasztalatok: Jellemző szabályozási hiányosságok és hibák IV.

A jegyző feladatkörében a *kulcskontrollok* területén:

- **Kötelezettségvállalás:** a belső szabályzatban foglaltak ellenére nem írásban, vagy ellenjegyzés hiányában, egyes esetekben az ellenjegyzés előtt történt; nem vették nyilvántartásba, vagy egyáltalán nem vezettek kötelezettségvállalási nyilvántartást.
- **Szakmai teljesítésigazolás:** elmaradt vagy nem a jogszabályban, illetve a belső szabályzatban meghatározott módon történt (pl. nem a kijelölt személy végezte, nem tartalmazta a jogszabály által előírt valamennyi elemet – teljesítés tényére történő utalás, dátum aláírás); az aláírásminta nem volt nyilvántartva, vagy az aláírásmintákról nem vezettek nyilvántartást.
- **Utalvány ellenjegyzése:** nem a jogszabályban vagy a belső szabályzatban foglaltak szerint történt (pl. az utalvány ellenjegyzője nem győződött meg az érvényesítés, illetve a szakmai teljesítésigazolás megtörténtéről, az utalvány nem tartalmazta a jogszabályban előírt valamennyi kötelező tartalmi elemet, vagy nem a belső szabályzatban előírt formában és módon történt).
- **Összeférhetetlenségi szabályok megsértése:** pl. a megbízási díjak esetében az érvényesítést és a szakmai teljesítés igazolását ugyanazon személy végezte.

Ellenőrzési tapasztalatok: Jellemző szabályozási hiányosságok és hibák V.

A jegyző feladatkörében a *belső ellenőrzés* területén:

- **Belső ellenőrzési kézikönyv:** nem készült, vagy nem a költségvetési szerv vezetője hagyta jóvá, nem tartalmazta a jogszabályban előírt tartalmi elemeket.
- **Eves ellenőrzési terv:** nem készült, vagy a képviselő-testület nem a jogszabályban meghatározott határidőben hagyta jóvá; nem alapozta meg kockázatelemzés; nem tartalmazta a jogszabályban előírt valamennyi kötelező tartalmi elemet; társulás esetében nem a jegyző írásos véleményének figyelembevételével készült; az ellenőrzéseket nem vagy nem az ellenőrzési tervben foglaltak szerint végezték.
- **Ellenőrzési program:** a belső ellenőrzési vezető nem hagyta jóvá, vagy nem tartalmazta a jogszabályban előírt valamennyi kötelező tartalmi elemet.
- **Intézkedési terv:** nem vagy nem a jogszabálynak megfelelő időben és/vagy tartalommal készült.
- **Eves ellenőrzési jelentés:** a jegyző nem biztosította, hogy a zárszámadási rendelettervezettel egyidejűleg kerülhessen előterjesztésre.
- **Nyilvántartások:**
 - az elvégzett belső ellenőrzésekről (Bkr. 50. §) a belső ellenőrzési vezető,
 - a belső ellenőrzési jelentésekben tett megállapításokról, javaslatokról, intézkedési tervekről és azok végrehajtásáról (Bkr. 47. §) a belső ellenőrzési vezető,
 - a külső ellenőrzések javaslatai alapján készült intézkedési tervek végrehajtásáról (Bkr. 14. §) a költségvetési szerv vezetője, illetve döntésétől függően a belső ellenőrzési vezető (22. § (2) bek. b) pont) vagy bármely szervezeti egység vezetője (14. § (1) bek.) nem vagy nem a jogszabálynak megfelelő tartalommal vezetett nyilvántartást.

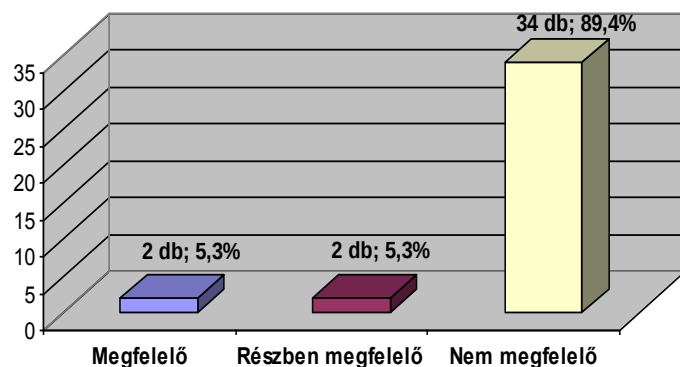

Ellenőrzési tapasztalatok

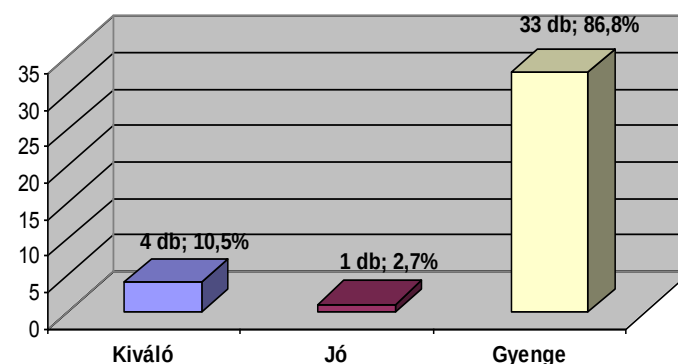
(Összesítő eredmények)

Az I-VII. ütemben ellenőrzött 38 önkormányzatnál

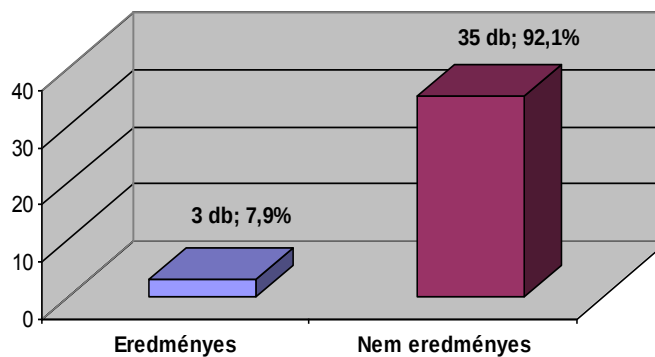
A belső kontrollrendszer összességében

A kulcskontrollok működésének értékelése

A belső ellenőrzés működése

Ellenőrzési tapasztalatok

A **belső kontrollrendszer** kialakításának hiányosságai magas kockázatot jelentenek a feladatok végrehajtásában.

A **kulcskontrollok** (a szakmai teljesítésigazolás és az utalványok ellenjegyzése) **nem működtek megfelelően.**

A **belső ellenőrzés** nem tárta fel a belső kontrollrendszer kialakításának, valamint a belső kontrollok működésének hiányosságait.

Kockázati besorolás

Kockázati minősítés	Önkormányzatok száma
Alacsony kockázatú	3
Közepes kockázatú	4
Magas kockázatú	12
Kiemelten magas kockázatú	19

Az ellenőrzések hasznosulása I.

Az ellenőrzött szervezet intézkedési kötelezettsége:

- új ÁSZ tv. 2011. július 1-jétől → megszűnt a következmények nélküli ellenőrzések korszaka!

Közvetlen hozzáadott érték:

- javul az ellenőrzött önkormányzatok belső kontrollrendszerének szabályozottsága, működésének megfelelősége,
- lehetővé válik a jogszabályi célok teljesülése.

Közvetett hozzáadott érték:

- a nem ellenőrzött önkormányzatok is átveszik a „jó gyakorlat”-ot, → önkéntes szabálykövetés
- az ÁSZ hangsúlyos szerepvállalásának ténye az önkormányzatok ellenőrzésében,
- a kockázatalapú mintavétel miatt kilátásba helyezett témacsoportos ellenőrzések számosságának visszatartó hatása a szabálytalanságoktól.

Az ellenőrzések hasznosulása II.

További hozzáadott érték:

Megfelelő számú önkormányzati ellenőrzés

Megalapozott következtetés

**ÁSZ javaslatétel jogszabály
módosítására**

*„A modern társadalmakban a legkomolyabb dolog a pénz.
A demokratikus társadalmakban ennél egy komolyabb dolog van: a **közpénz**.”*

**Köszönöm a megtisztelő
figyelmüket!**